

ACTIVITATEA IMSP CENTRUL STOMATOLOGIC MUNICIPAL CHIȘINĂU PE PARCURS A 65 ANI. OBIECTIVE ȘI PRIORITĂȚI.

Rezumat

Pe parcursul istoric a 65 ani de la fondare, serviciul stomatologic ca parte componentă a serviciilor medicale integrale acordate de către instituțiile de stat, s-a afirmat ca un element autonom, avînd ca obiectiv prioritar calitatea serviciilor medicale prestate. La baze oformării și dezvoltării serviciului stomatologic ca structură medicală prosperă, pe parcurs exercitîndu-și rolul de promotor al pregătirii medicilor de profil stomatologic, tehnicienilor dentari, și asistentelor medicale pentru instituțiile stomatologice atît municipale, cît și republicane, a fost și continuă să rămînă IMSP Centrul Stomatologic Municipal.

Summary

IMSP ACTIVITY CENTER CHISINAU MUNICIPAL STOMATOLOGIC OVER 65 YEARS. OBJECTIVES AND PRIORITIES

During the 65 years history of its foundation, dental care as part of full medical services provided by state institutions, stated as an independent element, with the priority objective quality medical services. The foundation and development of dental care as medical structure prosperous journey executing its role of promoter of training physicians dental profile, dental technicians and dental nurses for both municipal institutions, as well as Republican, has been and continues to remain IMSP City Dental Center.

Introducere:

Sistemul stomatologic național are marea onoare a fi martor ocular al unui moment de solemnitate, ce ține de istoria evoluției asistenței medicale stomatologice din municipiul Chișinău. Este determinat faptul că sporirea nivelului calității asistenței medicale stomatologice acordate populației denotă un aspect atît medical, cît și social-economic. Stomatologia municipiului Chișinău din cei 65 ani a existenței sale a căpătat noi aspecte. Pe parcurs au fost implementate un șir de tehnologii contemporane de tratament și profilaxie a maladiilor stomatologice, sau afirmat sigur relațiile de piață în această ramură, s-a determinat scopul principal al specialității ca component principal fiind calitatea serviciilor medicale stomatologice acordate populației deservite. În ultimii ani, avînd un început spontan, s-a dezvoltat și s-a afirmat sectorul privat al serviciului stomatologic, activitatea căreia necesită o analiză amplă și o dirijare complexă de stat. Parțial, serviciile stomatologice sînt incluse și în spectrul de acordare a asistenței medicale în cadrul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină (CNAM). În aceste condiții, în viziunea noastră, fără o analiză complexă a etapelor istorice de oformare a serviciului stomatologic din municipiul Chișinău, este imposibilă o prognozare de succes a dezvoltării lui în viitor.

Scopul lucrării constă în evaluarea și elucidarea etapelor de oformare și dezvoltare a serviciului stomatologic municipal, fiind determinate obiectivele istorice ale trecutului, prezentului și viitorului său.

Materiale și metode:

Este făcută analiza și îndeplinit studiul descriptiv, după volumul eșantionului integral, care ne-a permis ca să fie făcute diferite tipuri de comparații, ce țin de dezvoltarea serviciului medical stomatologic, managementul resurselor umane, a unor indicatori de activitate pe parcurs a 65 ani de la fondare.

Rezultate și discuții:

Pînă în anul 1945 în Republica Moldova inclusiv orașul Chișinău exista un sistem particular de asistență medicală stomatologică, în mediul urban și rural

Anatolie Pancenco,
Valeriu Gobjila,
Dumitru Iarotchi

*IMSP Centrul
Stomatologic Municipal
Chișinău*

practicau dentiști calificați prin ucenicie sau dentiști ocazionali.

La începutul lui 1945 autoritățile publice locale și Ministerul Sănătății au adoptat decizia de a deschide în capitala Moldovei o Policlinică de tratare a dinților, iar la 15 martie a și fost semnat ordinul cu nr. 31 al Secției Ocrotirii Sănătății a Comitetului Executiv al orașului Chișinău. În acest scop policlinicii i-a fost destinat un sediu păstrat după război, pe str. Cupecescaia, 48 (astăzi str. Hîncești). Care fiind reparat într-un timp relativ scurt, a fost amenajat pentru funcționare. În funcție de prim conducător a fost numit doctorul Efim Levinzon (1945 — 1950). Grație unei munci asidue de organizare a activității, începînd cu 15 octombrie același an Policlinica dentară centrală, și-a deschis ușile începînd primirea pacienților, fiind instalate 5 locuri de lucru pentru tratamentul dentar, 3 locuri pentru protezarea dentară. Totodată fiind completate statele (27 angajați), care urmau să asigure asistența medicală dentară celor 120000 de locuitori ai orașului Chișinău și populației comunelor adiacente:

Bacioi, Buiucani, Sculeanca (Sculeni), Muncești, Stăuceni și altor localități. Treptat, au început căutărilor de aplicare în practică a noilor metode și forme moderne de diagnostic, tratament și profilaxie a diferitor maladii dentare impunîndu-se și necesitatea perfecționării continue a serviciilor medicale prestate. De menționat, că pe parcursul primului an de activitate asistența medicală stomatologică a fost acordată în volum de 36400 vizite.

Pe perioada acestor ani instituția noastră s-a format, a crescut, întîmpinînd obstacole și perioade mai favorabile maturizîndu-se aidoma unui arbore, și trecînd prin toate etapele de dezvoltare. În anii 1948—1958 în colectivul policlinicii au fost atrași tineri specialiști, după participarea la război. Cu încadrarea acestor specialiști, activitatea policlinicii s-a înviorat, a crescut posibilitatea de a acorda asistența medicală stomatologică unui număr mai mare de pacienți.

Pentru asigurarea calității asistenței medicale stomatologice, anual personalul policlinicii întocmește planuri de aplicare în practică a noilor metode de diagnostic, tratament și profilaxie a maladiilor stomatologice de perspectivă.

Spre exemplu, în scopul profilaxiei cariei dentare în anul 1950 se efectuează aplicarea pastei de fluor 75% la elevii școlilor din orașul Chișinău, ce aveau dentiția permanentă. Mai apoi din anul 1952 începe asanarea stomatologică a elevilor în școli prin organizarea brigăzilor mobile specializate.

În perioada anilor 1959—1982 o deosebită atenție se acordă dezvoltării bazei tehnico-materiale și cadrelor medicale, realizării măsurilor decisive, pentru modernizarea procesului de tratament a afecțiunilor stomatologice. Concomitent cu transferul policlinicii în sediul de pe bd. Negruzzi, 3 numărul majorat de cabinete din acest edificiu, permitea a acorda o atenție și mai sporită asistenței medicale stomatologice populației orașului Chișinău. Astfel, fiind reinnoit utilajul, a fost reorganizată asistența medicală stomatologică, în

deosebi revăzută metoda asanării cavității bucale, planificată copiilor. Prima dată, în anul 1960, în Republica Moldova, se deschide și funcționează secția stomatologică pentru copii, care a devenit baza principală pentru dezvoltarea stomatologiei pediatrice integral pentru țară. Specificul activității secției stomatologice pentru copii a fost activitatea în instituțiile preșcolare și școlare.

În această perioadă apar primii medici stomatologi — ortodonți. Un rol important în dezvoltarea stomatologiei autohtone a avut deschiderea secției medico — dentare la „Școlala Medicală din Chișinău“, apoi în 1959 în cadrul „Institutului de Stat de Medicină“ fiind deschisă facultatea de stomatologie. Din acest moment, policlinica își asumă misiunea de a deveni baza principală de pregătire a medicilor de profil stomatologic, tehnicienilor dentari și asistentelor medicale pentru instituțiile stomatologice din republică. Anul 1964 devine un an important pentru stomatologia republicii: — deoarece anume în acest an, rîndurile medicilor stomatologi au fost completate de primii absolvenți ai Facultății de stomatologie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, care a celebrat în anul 2009, 50 de ani de la fondare. Mulți din primii absolvenți ai facultății au fost repartizați în instituția noastră, unii dintre ei, activează și pînă în prezent.

În acești ani dificili, cînd se maturiza instituția noastră, problema asigurării populației municipale cu asistență medicală stomatologică nu era nici pe departe soluționată, rămînea încordată și pe parcurs, din care motiv, în cadrul policlinicilor de circumscripție s-au deschis secții, cabinete stomatologice (AMT Centru, Botanica, Buiucani, Ciocana, Rîșcani).

Tot în această perioadă, problema construcției unei policlinici stomatologice tip, rămînea a fi una dintre cele mai strigente. În acest context, în anul 1977, Guvernul Republicii Moldova adoptă Hotărîrea cu privire la construcția unei policlinici stomatologice, conform unui proiect tip individual și chiar în acest an se pune prima piatra de temelie pentru construcția Policlinicii Stomatologice, care în decembrie anul 1981 este dată în exploatare și de atunci începe activitatea cea mai mare Policlinică Stomatologică din țară. Totodată, în fostul sediu al policlinicii în anul 1982, se deschide Policlinica Stomatologică orășenească pentru copii.

În perioada anilor 1983—1995 activitatea policlinicii se desfășoară în condiții relativ stabile și favorabile. Volumul și nivelul asistenței medicale stomatologice circumscripțiilor de deservire, considerabil majorîndu-se. Colectivul Policlinicii Stomatologice orașul Chișinău a fost decernat cu Diploma de Onoare a Colegiului Ministerului Sănătății URSS, pentru succesele obținute în activitate.

La fiecare perioadă de activitate, colectivul instituției noastre s-a conformat necesităților, cerințelor și intereselor populației municipiului Chișinău. Foarte relevantă în acest sens s-a dovedit a fi perioada anilor 1996 pînă în prezent. Sînt bine cunoscute dificultățile și problemele ce au fost prezente pe parcurs în această perioadă. În anul 2000, în conformitate cu ordinul

Departamentului Sănătății al Primăriei municipiului Chișinău nr. 36 din 24.03.2000 „Despre activitatea serviciului stomatologic municipal“, noi am început a asigura continuarea acordării asistenței medicale stomatologice populației din contul mijloacelor financiare speciale (la cont special), în conformitate cu prevederile Regulamentului respectiv. Prin ordinul acesta a fost confirmată structura serviciului stomatologic municipal. Policlinica stomatologică orașenească se confirmă în Centrul Stomatologic Municipal la cont special.

În anul 2003, în baza Centrului Stomatologic Municipal a fost creată Instituția Medico-Sanitară Publică Centrul Stomatologic Municipal Chișinău. Prin urmare, pe parcursul celor 65 de ani de existență, IMSP Centrul Stomatologic Municipal, dintr-o policlinică cu o capacitate de muncă mică, modestă, fiind de categoria a IV se transformă într-un Centru modern cu toate secțiile și cabinetele auxiliare funcționale, conform standardelor de așa tip, necesare pentru acordarea asistenței medicale stomatologice la cel mai înalt nivel. În această perioadă istorică de activitate, au fost asanați peste 296000 mii pacienți, ceea ce ne permite să concluzionăm, că aproximativ fiecare al trei-lea locuitor al orașului Chișinău, frecventează IMSP CSM, iar peste 6000 de specialiști în domeniu pe parcursul activității s-au pregătit și perfecționat la baza Centrului nostru.

Actualmente IMSP Centrul Stomatologic Municipal include în organigrama sa două secții: curativă și protetică dentară. Cea mai mare bogăție, în opinia noastră, a fost și rămâne colectivul instituției, alcătuit din medici profesioniști, asistente medicale sîrguicioase, tehnicieni dentari iscusiți. La moment, în instituție, activează 53 medici stomatologi, 28 asistente medicale, 31 tehnicieni dentari. În fiecare an circa 20% din personalul medical al Centrului își perfecționează cunoștințele și manoperele practice la baza facultății de perfecționare a USMF „Nicolae Testemițanu“, Colegiul Național de Medicină și Farmacie, precum și în România, Rusia, Ucraina, Germania, SUA și alte țări. Despre nivelul pregătirii profesionale denotă faptul că 78 la sută din lucrătorii medicali au categoria de calificare de gradul I și superioară.

Colectivul Centrului este în conlucrare permanentă cu Asociația Medicilor Stomatologi din Republica Moldova. La cei 65 ani de activitate IMSP CSM a devenit un Centru organizator-metodic în domeniul stomatologiei în structura Direcției Sănătății a Consiliului Municipal Chișinău. În acest context, se petrece un lucru permanent de perfecționare a metodelor de organizare a asistenței medicale stomatologice populației, în condițiile urbane.

Ca și în trecut, la etapa actuală, colectivul instituției noastre, continuă să se ocupe cu lucrul științifico-practic, publicînd anual articole în reviste și culegeri de lucrări în specialitate, susțin rapoarte. Astfel, în ultimii 5 ani au fost publicate circa 31 de lucrări practico-științifice. Foștii colaboratori ai Centrului s-au ocupat și de problemele științifice, susținînd teze

de doctor habilitat și doctor în medicină. Pe parcursul ultimilor ani IMSP Centrul Stomatologic Municipal a devenit o instituție dotată cu utilaj, instrumentariu și materiale de înaltă performanță, ce permite cu succes de a susține condițiile pentru realizarea sarcinilor puse de către stomatologia contemporană. Actualmente, în secția curativă se aplică pentru tratament remedii și materiale de obturație moderne. În terapia stomatologică restaurativă cu succes se folosesc materiale compozite chimice și fotopolimerizabile, ce permit concomitent cu intervențiile chirurgicale stomatologice, în condiții de ambulator, efectuarea pe larg a așa operații ca: chistectomia, hemisecția dentară, rezecția apicală etc..

După procurarea și instalarea turnătoriei moderne „Nentor T“, s-a modificat tehnologia confecționării protezelor dentare. Actualmente la tratamentul protetic se aplică construcții de protezare dentară modernă, cum sunt: metaloceramice, metaloacrilice, scheletate pe culise, șinele de imobilizare, proteze pe implanți etc.. Pentru diagnosticul maladiilor aparatului gnatostat (dentomaxilar) se face uz de investigație roentghenologice (orthopantomograma).

IMSP Centrul Stomatologic Municipal este recunoscut în municipiu și în țară, ca o structură de acordare a asistenței medicale stomatologice calificate, care se aliniază demn standardelor. Confirmarea celor spuse este faptul, că IMSP Centrul Stomatologic Municipal a fost prima de profil stomatologic acreditată de către Consiliul Național de Evaluare și Acreditare în Sănătate al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova în anul 2004, și reacreditată în anul 2009.

Aceste și altele succese, obținute de către IMSP Centrul Stomatologic Municipal au fost posibile doar cu susținerea Direcției Sănătății a Consiliului Municipal Chișinău, și grație dirijării chibzuite și profesionalizmului foștilor șefi ai Centrului.

Ne face o deosebită plăcere să menționăm faptul că pe parcurs, în fruntea colectivului instituției au activat ca medici șefi, și au contribuit la dezvoltarea asistenței medicale stomatologice așa conducători experimentați ca: Abramenco N.M.(1950—1951),Ovciaruc O.A., (1951—1957), Telicarov D.I. (1957—1964), Țivțivadze N.V. (1964—1975). Un rol deosebit în dezvoltarea policlinicii îi revine medicului șef Valentin Sitnic (1975—1986).

Astăzi ne mîndrim cu faptul, că noi sîntem acea generație, care continuă și respectă tradițiile bune și lucrurile frumoase lăsate de precedenții noștri — bunătațea și caritatea lor. Nu putem trece cu vederea și faptul că majoritatea colaboratorilor noștri se bucură de autoritate, stimă bine meritată și respectul pacienților, deoarece permanent, zi de zi lucrează cu dăruire de sine, îndeplinindu-și cinstit și conștiincios datoria sacră — acordarea asistenței medicale stomatologice calificate.

Revizuiind calea parcursă, efectuînd o analiză aprofundată a activității IMSP Centrul Stomatologic Municipal pe parcursul celor 65 ani, este necesar de menționat, că în toate timpurile, pe tot parcursul exis-

tenței sale, colectivul a acordat o deosebită atenție problemelor de perfecționare a metodelor de organizare a asistenței medicale stomatologice, aplicare în practică a metodelor noi de diagnostic, tratament, protezare și profilaxie a afecțiunilor stomatologice. Actualmente, misiunea de suport a colectivului IMSP Centrul Stomatologic Municipal este determinat obiectivul principal a trece la noi metode de activitate, de a aplica noi forme manageriale și medicale, de organizare a asistenței medicale stomatologice populației, conform standardelor europene. Colectivul este în plină forță și este capabil să rezolve probleme de profil la nivelul cerințelor științei și practicei stomatologice contemporane.

Concluzii:

1. Perioada istorică de dezvoltare a serviciului medical stomatologic în municipiul Chișinău, denotă faptul însușirii și implementării în practică, a noilor tehnologii și metode de profilaxie și tratament stomatologic contemporan;
2. Ca obiectiv prioritar în activitatea serviciului stomatologic a fost și continuă a fi criteriile ca-

lității acordării serviciilor medicale stomatologice prestate;

3. Pentru elaborarea conceptului de reformare a serviciului stomatologic, și prognosticul dezvoltării eficiente în continuare, este necesară analiza detaliată a indicilor cantitativi și calitativi.

În acest context, prima instituție specializată de profil stomatologic din municipiul Chișinău, în care au fost organic elaborate și implementate direcțiile de bază a serviciului stomatologic autohton a avut de parcurs o cale anevoioasă și bogată în evenimente și tradiții, ca azi să se afirme în declarația că este puternică, este prosperă și ne mobilizează de a fi siguri în viitorul serviciului medical stomatologic de stat.

Bibliografie:

1. Activitatea Policlinicii stomatologice municipale or. Chișinău pe parcurs de 50 de ani. //Probleme actuale de stomatologie. Chișinău. 1995, 0. 3 — 4.
2. Activitatea IMSP CSM Chișinău pe parcurs de 60 ani. //Principii și aspecte ale stomatologiei moderne. Chișinău. 2005, p. 15 — 17.
3. Ojovan Ala. Evaluarea stomatologiei și asistenței stomatologice în Republica Moldova. Autoreferat tezei de doctor în științe medicale. Chișinău., 2003, 22 p.

СОВРЕМЕННАЯ КОНЦЕПЦИЯ РАЗВИТИЯ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОГО И ЭСТЕТИЧЕСКОГО ИСКУССТВА. ЧАСТЬ I. ЭТРУРИЯ — КОЛЫБЕЛЬ ОРТОПЕДИЧЕСКОЙ СТОМАТОЛОГИИ

АЛЕКСАНДР ПОСТОЛАКИ
Доктор медицины

*Кафедра
ортопедической,
хирургической
стоматологии и
имплантологии
ГУМиФ им. «Н. А.
Тестемичану»*

Rezumat

CONCEPȚIA CONTEMPORANĂ DE DEZVOLTARE A ARTEI STOMATOLOGICE ȘI ESTETICE. PARTE I. ETRURIA — PATRIA STOMATOLOGIEI ORTOPEDICE

În baza analizei datelor bibliografice despre dezvoltarea protetice dentare în aspect istoric, care cuprinde perioada primei mii de ani înaintea e. n, când civilizația etruscă a atins în dezvoltare apogeele sale. Se menționează că cu o mie de ani în e. n. etruscii puteau înlocui dinții lipsă cu construcții asemănătoare cu protezele dentare contemporane și imobilizau dinții mobili prin aplicarea atelelor.

Cuvinte cheie: Etruria, sistemul dento-maxillar, protetica, secțiunea de aur.

Summary

DEVELOPMENT OF THE DENTISTRY AND ESTETICS: MODERN CONCEPTION. PART I. ETRURIA — CRADLE OF THE ORTHOPEDIC STOMATOLOGY

Is resulted analysis of literary information about development of denture manufacture in a historical aspect, wrap — round the period of the first millennium B.C., when that civilization attained the highest development for thousand years B.C. etruscans were able to compensate absent teeth constructions, reminding modern dentures, and to strengthen shaky teeth.

Key words: Etruria, dento-maxillary system, prosthetics, golden section.